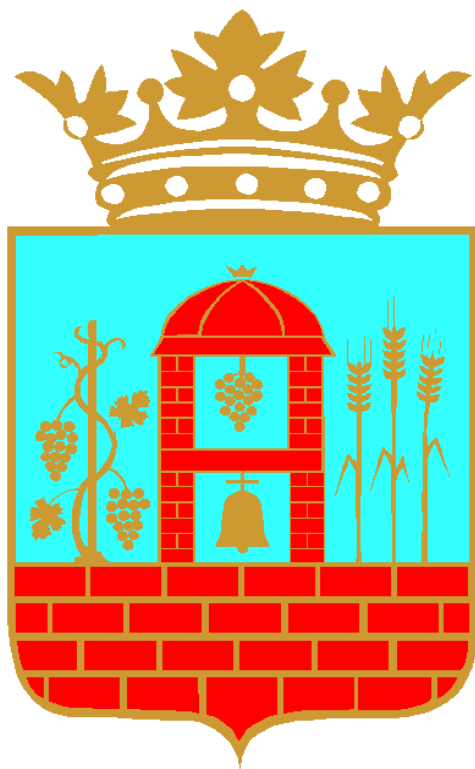

Tájékoztató

Szekszárd Megyei Jogú Város

Civil Konceptiójának

2021. évi megvalósulásáról

Tájékoztató

Szekszárd Megyei Jogú Város Civil Koncepciójának 2021. évi megvalósulásáról

I. Bevezetés

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata elismeri, hogy az önkéntes és civil közösségeken alapuló közösségi szektor, a civil közösségek által végzett tevékenység létfontosságú szerepet tölt be a társadalomban, Szekszárd életében.

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata hosszabb távon és folyamatosan számít a nonprofit szféra által nyújtott szolgáltatásokra és egyben vállalja, hogy a feladatok ellátásához szükséges pénzügyi, szakmai, infrastrukturális segítséget biztosít a civil szervezetek számára.

Az együttműködés kereteit, alapjait a Közgyűlés 14/2017 (II.2.) határozatával elfogadott Civil Koncepció, a Szekszárdi Civil Kerekasztallal kötött együttműködési megállapodás (244/2017 (X.26.) sz. határozat), valamint az egyes civil szervezetekkel kötött ellátási szerződések, együttműködési megállapodások rögzítik.

A 2017-ben elfogadott koncepció célja egy jól működő, kölcsönös érdekeken alapuló partneri viszony, a lehető legszélesebb körű és tartalmú folyamatos kooperáció megteremtése és megerősítése az önkormányzat és a helyi civil szervezetek között.

A 2021-es év - az előző 2020-as évhez hasonlóan - a COVID 19 járvány miatt a civil szervezetek életében is nagyon eltért a megszokottól.

A korlátozások jelentősen megnehezítették az életet, így a civil szervezetek tevékenységét is. A koronavírus miatt sok civil szervezetnek a stratégiai alapoktól kellett újragondolnia működését, miközben a 2021-es évben a forrásokból is hiány volt, illetve később jutottak támogatáshoz. A rendezvények korlátozása, illetve megszüntetése szintén akadályozta a civil munkát. A személyes találkozások helyébe ahol lehetett online kapcsolatok léptek.

Bár maguk a civil szervezetek is nehéz helyzetbe kerültek, sokan mégis erejükön felül teljesítve vettek részt a rászorulóknak támogatásában.

A továbbiakban a tájékoztató - mellékleteivel együtt - törekszik hitelesen tükrözni, hogy Szekszárd Megyei Jogú Városban a nehézségek ellenére is milyen sokszínű tartalommal valósul meg az együttműködés az önkormányzat és a civil szervezetek között.

II. Együttműködések 2021-ben

II.1. Civil szervezetek részvételével működő önkormányzati fórumok

II.1.1. A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF)

A Szekszárdi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (a továbbiakban: KEF) 2001. szeptember 25-én Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatásával alakult meg. Létrejöttének jogi alapjait a 2000. december 5-én elfogadott a „Nemzeti stratégia a kábítószer-probléma visszaszorítására” című országgyűlési határozat [96/2000.(XII.11.) Ogy. határozat] adta meg.

A KEF célja, hogy összefogja a probléma megoldása érdekében tevékenykedő helyi szakembereket és a szervezetek képviselőit. A fórumban az állami, önkormányzati, civil és egyházi szervezetek képviseltetik magukat: a prevenció és a terápia világának szereplői, a közösségfejlesztés szervezetei, a gyermekjóléti szolgálatok, valamint az igazságszolgáltatás, a büntetés-végrehajtás, a rendőrség és az önkormányzat szakosított szerveinek képviselői:

- Szent Anna Római Katolikus Gondnokság RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat
- Mentálhigiénés Műhely
- „Segíts Rajtam!” Hátrányos Helyzetűekért Alapítvány
- A Harmadik Évezred Tolna Megyéje Egyesület
- Egészségért Alapítvány
- KIMMTA-Kallódó Ifjúságot Mentő Misszió Támogató Alapítvány, Zsibrik

- Szekszárd Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala, Humán Osztály
- Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály
- Tolna Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály
- Humánszolgáltató Központ Családsegítő és Gyermekjóléti Központ
- Városi Rendőrkapitányság
- Tolna Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet
- Szekszárdi Járásbíróság
- Pécsi Tudományegyetem Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar
- Szekszárdi Szakképzési Centrum Bezerédj István Szakképző Iskolája
- Tolna Megyei Balassa János Kórház Pszichiátriai Osztály
- Tolna Megyei Balassa János Kórház EFI
- Tolna Megyei Balassa János Kórház SBO
- Országos Mentőszolgálat

A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum jogi személyiséggel nem rendelkező szakmai munkacsoport, amely tevékenységével igyekszik összhangot teremteni a drogprobléma visszaszorításában alapvető fontosságú négy terület (közösség és együttműködés, megelőzés, gyógyítás és rehabilitáció, kínálatcsökkentés) szervezeteinek és intézményeinek munkájában.

A KEF kiemelt feladata, hogy támogatja az „alulról jövő” kezdeményezéseket, szakmai ajánlóként koordinálja és elősegíti az országos, illetve nemzetközi pályázatokon való helyi részvételt. Egységes szakmai és módszertani szemléletmód megvalósítására törekszik, továbbá arra, hogy ésszerűsítse és koordinálja a városban zajló kábítószer-megelőző tevékenységet. Ennek érdekében helyzetfelmérést végez, kerekasztal-beszélgetést, szakmai konferenciát szervez, kiadványt szerkeszt és kiad. Az önkormányzat szakmai tanácsadó testületeként tevékenységét a helyi drogstratégia alapján végzi.

A fórum működésének pénzügyi alapját az elmúlt húsz évben minisztériumi pályázati támogatások, valamint önkormányzati források biztosították. 2021. évre vonatkozóan az Emberi Erőforrások Minisztériuma hirdetett pályázatot a helyi Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok támogatására. Az eddigi pályázati kiírástól eltérően most a megyei önkormányzatok nyújthattak be pályázatot a megyében működő KEF-ek működésének támogatására. A KEF szakmai vezetője és a hivatal munkatársa felvette a kapcsolatot a Tolna Megyei Önkormányzat munkatársával, és közösen elkészítették a KEF működésére vonatkozó szakmai pályázatot.

A minisztérium eredményesnek ítélte a benyújtott pályázatot, és a kért 1.300.000 Ft összeggel támogatta is a Szekszárdi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum működését.

Az alábbiakban megemlített programok a pályázati forrásból kerültek megvalósításra.

- A Kábítószer-ellenes Világnap alkalmából 2021. június 30-án szakmai konferenciát szerveztek. Mivel a koronavírus világjárvány lecsengése hosszabb folyamat, a járvány okozta kihívások és a szerzett tapasztalatok álltak az előadások középpontjában.
<https://www.teol.hu/helyi-kozelet/2021/06/a-lecsengo-jarvany-hatasairol-tanacsokoztak>
- Október közepén a KEF 20 éves jubileuma alkalmából az önkormányzat tanácsadó testületének tagjait virággal és édességgel köszöntötték, illetve egy drávai sétahajózáson vehettek részt.
- 2021. november 19-én mentális elsősegélyképzést tartott a Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézetének munkatársa a Babits Mihály Kulturális Központban.
- **Szociális Munka napja ünnepi rendezvény** - November 12-én - a szociális munka napján - a „Segítők fái egy jobb világért!” kezdeményezés keretében egy-egy szekszárdi szervezet, valamelyik szociális intézmény területén ültet fát a szakma, a szociális szakemberek iránti hála és a megbecsülés jeleként. 2021. november 16-án a Tolna Megyei Balassa János Kórház főbejárata előtt díszkörtefát ültetett el dr. Varga István egyetemi adjunktus, és dr. Steinbach Gergő rezidens orvos.

<https://www.facebook.com/tolnatajtv/videos/290822829585255>

A fent említett események mellett a KEF három ülést tartott ebben az időszakban, ezekből egy volt kihelyezett: 2021. október 25-én Szekszárd Megyei Jogú Város Humánszolgáltató Központja volt az ülés házigazdája. A megjelentek a HSZK vezetőjének előadása révén bepillantást nyerhettek, hogyan működik a szociális szolgáltatások (családsegítés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás), valamint a gyermekjóléti szolgáltatások rendszere.

A Nemzeti Népegészségügyi Központ a Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok 20 éves megalakulásának alkalmából megrendezett emlékülésen Kálóczi Andrea a szekszárdi KEF vezetője is előadást tartott.

II.1.2. Szekszárdi Ifjúsági Érdekegyeztető Fórum (SZIÉF)

A Magyarországi helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13.§ (1) bekezdés 15. pontja alapján a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladat – többek között - a sport, ifjúsági ügyekről való gondoskodás. Szekszárd Megyei Jogú város Önkormányzata Közgyűlése a 150/1997. (V. 27.) Kgy. sz. határozatában felhatalmazta a SZMJV polgármesterét a Szekszárd Városi Ifjúsági Érdekegyeztető Fórum (továbbiakban: **SZIÉF**) létrehozásával kapcsolatos együttműködési megállapodás aláírására.

A SZIÉF létrehozásáról szóló 1997. június 19-én kötött megállapodás értelmében „Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlése a Fórum javaslattevő, véleményező, döntés-előkészítő jogkörét elismeri, a gyermek- és ifjúsági korosztályt érintő döntések meghozatalakor a testület konszenzus alapján kialakított álláspontját mérlegeli, figyelembe veszi, azokra épít.”

Az ifjúsággal foglalkozó civil szervezetekkel, valamint a korosztályt érintő ügyekkel a Polgármesteri Hivatalban egy fő, az ifjúsági és sport referens foglalkozik. Az ifjúsági és sport referens feladatai között szerepel a SZIÉF működésének koordinálása, programtervének, feladatainak figyelemmel kísérése.

A SZIÉF a fiatalokat érintő ügyek aktualitásakor ülésezik, ahol egyeztetnek a programokról, megvitatják az esetleges problémákat, valamint javaslatokat tesznek a fiatalokat érintő döntéshozatali folyamatokra. A SZIÉF 2021-ben nem ülésezett.

II.1.3. Szekszárdi Klímakör

A Zöldtárs Környezetvédelmi Alapítvány koordinálta 2021-ben is a Szekszárdi Klímakör munkáját a Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata és az Alapítvány között 2009. december 17-én létrejött – a klímakoordinátori feladatok ellátására vonatkozó – szerződés alapján.

A 2021. év kiemelt eseményei:

- Szekszárdi Hulladékkommandó: Szekszárd déli városrész illegálisan lerakott hulladékgyűjtés program szervezés elindítása (január)
- Avar és kertihulladékok égetésének tiltása: Bosszúság vagy lehetőség tanulmány elkészítése, nyilvánosság szervezése (február 4.)
- Dr. Buzási Attila: „Éghajlati sérülékenységi és alkalmazkodási kihívások a Szekszárd Borvidéken” angol nyelvű tanulmány ismertetése (február 5.)
- Részvétel „Az Önkormányzatok lehetőségei a klímaváltozás elleni küzdelemben, a 2021-2027-es időszakban” online konferencián (február 9.)
- Részvétel a „Nincs kiút a válságból klímaigazságosság nélkül” online konferencián (február 10.)
- „Avar és kerti hulladékok égetésének betiltása, hasznosítása”, Antritt Rádió interjú (február 28.)
- Helyszíni szemle: Révész György aprítógép bemutató Ócsényben. (március 2.)
- Megbeszélés a Baka Iskolában a Föld Napi szemétgyűjtésben való részvételről - Parrag Katalin igazgató, Stix Mária helyettes (Március 5.)
- Előadás (2 óra) megtartása a PTE szekszárdi óvópedagógusai részére - dr. Máté Andrea, (március 10.)
- Részvétel az Első Országos Interdiszciplináris Éghajlatváltozási Tudományos Konferencián, (április 12-15.)
- Részvétel az Első Országos Interdiszciplináris Éghajlatváltozási Tudományos Konferencia 11. szekció - Válaszok egyéni, közösségi és lokális szinteken, oktatás és szemléletformálás- kerekasztal beszélgetésében(április 14.)
- Antritt Rádió interjú a Föld Napja alkalmából, (április 22.)
- Szekszárdi Hulladék-kommandó Föld Napi szemétgyűjtés Szekszárd Déli Üzletközpont környékén - 54 fő, 3 m³ szemét, (április 24.)

- Magura patak menti illegális hulladék helyszíni szemle - Gyurkovics János, dr. Varga András, Baltavári István, Baka György, (április 27.)
- Részvétel a Klímabarát Települések Szövetsége Elnökségi ülésen (május 3.)
- Pályázati anyag megírása a borvidéki illegális lerakók felszámolása ügyében (május 10-18.)
- Részvétel a Magyar Természetvédők Szövetsége Konferenciáján (május 19)
- Részvétel a Klímabarát Települések Szövetsége Közgyűlésén (május 25)
- A Szekszárdi klímastratégia tervezet véleményezése (június 12-13.)
- Gyakorlati magaságys és dombvidéki vízmegtartás bemutató a Bíborvég Általános Iskola Zöld Katedrális Iskolakert (Decs) 20 fő alsó tagozatos (2-4. osztályos) diák, 2 fő pedagógus részére (június 24.)
- A Szekszárdi klímastratégia tervezet egyeztetése (június 24.)
- Részvétel a Klímabarát Települések Szövetsége 2 napos Gyenesdiási Szabadegyetem rendezvényén (július 9-10.)
- Antritt Rádió interjú: a 2021. évi forró június-július (július 15.)
- Antritt Rádió interjú: Kiszárad az ország és Tolna megye (július 21.)
- Szekszárdi Klímakör Munkacsoport megbeszélés (július 22.)
- Antritt Rádió interjú: Mit tehetünk a hőhullámok ellen? (július 29.)
- Antritt Rádió interjú: Mit tehetünk a hőhullámok ellen? (hétvégi műsor felvétele, augusztus 5.)
- A Löss-szurdik Tanösvény jelzések újra festésének helyszíni egyeztetése - dr. Varga András, Rohr Adrien, (augusztus 16.)
- A Szekszárdi Klímakör bemutatása Szarvas település küldöttségének - 40 fő, Polgármesteri Hivatal, (szeptember 7.)
- A dombvidéki vízmegtartás, komposztálás, magaságys helyszíni bemutató Szarvas település küldöttségének - résztvevők: 40 fő, helyszín Baka György őstermelő gazdasága, (szeptember 7.)
- A Szekszárdi Autómentes Napi Bringanap megrendezése rendőri biztosítás mellett 5 és 10 km-es távon, Szekszárd, Tehermentesítő úton - 195 résztvevő, (szeptember 25.)
- Szekszárdi Klímakör részvétele a Civil Önkéntesség Napján (szeptember 25.)
- Egyeztetés a Szekszárdi Sétapálya Kör létrehozásáról - Baltavári István, (október 6.)
- Szekszárdi Löss-szurdik Túrák szervezése: a Húsvéti, a Pünkösdi és az Évvégi Zsírétető a túrák - a koronavírus járvány miatt elmaradtak. A pandémia „szünetében” a Szüreti Napi túra 2021. szeptember 18-án megrendezésre került.

- Megbeszélés a Polgármesteri Hivatalban, Szekszárdi Klímastratégia Tervezet ismertetése (november 9.)
- Magyar Mérnöki Kamara előadás - Mezőgazdaság és klímaváltozás, (november 23.)
- Klímabarát Települések Szövetsége, Elnökségi ülés, (november 26.)
- Részvétel az 5. Orvosmeteorológiai Konferencián (december 9-10.)
- Szekszárdi Sétapálca Kör Szándéknyilatkozat aláírás (Polgármesteri Hivatal, diszterem, december 22.)

Előadások, rendezvények tartása, klímavédelem, környezetvédelem témakörökben:

- Előadás tartása a Felsőháza könyvtárban - Hulladék, éghajlatváltozás (május 26.)
- Előadás tartása a Szálkai könyvtárban - Hulladék, energiatakarékosság, energiahatékonyság, éghajlatváltozás (június 15.)
- Előadás a Bogyiszlói Általános Iskolában: környezetvédelem, éghajlatvédelem (20 diák, július 12.)
- Újireg Könyvtár előadás (október 21.)
- Koppányszántó Könyvtár előadás (október 22.)
- Németkér Könyvtár előadás (november 10.)

A Klímakör tevékenységéről, programjairól rendszeresen jelentek meg hírek a Szekszárdi Vasárnapban, a Tolnai Népújságban, a Tolnai Krónikában, az Antritt Rádióban, a www.zoldtars.hu honlapon is.

II.2. Együttműködés civil szervezetek és az önkormányzat között

A mindennapok során az aktuális ügyekben történt megkeresések esetében mind a polgármester úr, a bizottságok, mind a képviselők, mind a hivatal vezetői meghallgatták a civil szervezetek képviselőit és megtették a szükséges intézkedéseket, segítették munkájukat.

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata és a civil szféra kapcsolatát az informális kapcsolatokon túl, szerződések, megállapodások is szabályozzák, melyek közül 2021-ben az alábbiak voltak érvényben:

Ellátási szerződés önkormányzati feladatok ellátására

- Szent Anna Római Katolikus Gondnokság RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálattal,
- Mentálhigiénés Műhellyel.

Támogatási megállapodások

2021-ben önkormányzati támogatás igénybevételére összesen 118 civil szervezettel kötött megállapodást Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata (részletesen lásd 4. sz. melléklet).

Együttműködési megállapodások:

- Szent Erzsébet Caritas Alapítvánnyal,
- Újra Dolgozni Tolnában Egyesülettel,
- Szekszárdi Kutató-mentő Egyesülettel,
- Szekszárdi Polgárőr Egyesülettel,
- a Polip Ifjúsági Egyesülettel,
- Honvéd Hagyományőrző Egyesület Szekszárd Megyei Jogú Városi Tagozatával,
- SZEGZÁRD Veterán Vegyészek Baráti Társaságával,
- Lakható Szekszárdért Egyesülettel,
- és a Szekszárdi Civil Kerekasztallal.

Köznevelési megállapodás él az „Az Én Ovim” Alapítvánnyal.

Közművelődési megállapodás 2021-ben fennállt Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata és:

- a Tolna Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület,
- a Polip Ifjúsági Egyesület,
- A Harmadik Évezred Tolna Megyéje Egyesület,
- és az „Ifjú Szív” Magyarországi Német Nemzetiségi Néptáncegyüttes között.

II.2.1. Szekszárdi Civil Kerekasztal

Szekszárd Megyei Jogú Város Közgyűlésével kötött együttműködési megállapodása értelmében a **Szekszárdi Civil Kerekasztal** (továbbiakban: **SZCK**) az elmúlt évben - a járványhelyzet miatt kialakult nehézségek ellenére - is folytatta az együttműködést a várossal. Részt vettek a civileket érintő bizottsági illetve közgyűléseken. A hivatal kérésére továbbították tagjaik részére az önkormányzathoz érkező, a civileket érintő információkat.

A vírushelyzetre való tekintettel az elmúlt évben tervezett rendezvényeiket ők is csak részben tudták megtartani. A Mentálhigiénés Műhellyel együtt szervezték meg az Önkéntesek Napját, valamint részesei voltak a Zöldtárs Alapítvány által rendezett Autómentes Napi programnak is.

II.2.2. Tolna Megyei Civil Közösségi Szolgáltató Központ

A civil szervezetek kapcsolattartásában a Szekszárdi Civil Kerekasztal mellett jelentős szerepet tölt be a **Tolna Megyei Civil Közösségi Szolgáltató Központ** - (továbbiakban: **CKSZK**), melyet 2021. január 1-től Tolna megyében a Dunamenti Polgári Egyesület (DUPI) működtet. (6. sz. melléklet).

A CKSZK fő célkitűzése a civil szervezetek számára: adminisztrációs kötelezettségeik ellátására irányuló segítségnyújtás, széles körű tájékoztatási rendszer kiépítése és működtetése, egyénre szabott pénzügyi, gazdasági, jogi, forrásszerzési, adózási, informatikai és közhasznúsági tanácsadás, valamint a szervezetek és szektorok közötti együttműködés előre mozdítása.

A sikeres együttműködés, a minél szélesebb körű szaktanácsadási és szolgáltatási tevékenység érdekében a 2021-es évben elkezdtek egy új Tolna Megyei Civil Adatbázist létrehozni. Ennek segítségével a megyei civil szervezetek széleskörű elérhetőségét, valamint a gyors információáramlást biztosítják.

A szekszárdi civil szervezetek CKSZK-nál történő regisztrációját önkormányzatunk és a polgármesteri hivatal 2021-ben is segítette azzal, hogy az önkormányzat által kiírt pályázatok esetében feltétel, hogy a pályázó civil szervezetek rendelkezzenek CKSZK regisztrációs számmal.

2021 év végén 126 szekszárdi székhelyű, vagy telephelyű civil szervezettel voltak kapcsolatban. (lásd 1. sz. melléklet). Rendezvényeikre a meghívókat, havi rendszerességgel hírleveleiket, az önkormányzat felhívásait, valamint az önkormányzathoz érkező, a civileket érintő információkat is továbbítják nekik.

A CKSZK a tavalyi évben az új civil adatbázis létrehozása mellett folyamatosan végezte, a civil szektor működésének szakmai támogatását, a civil szervezetek közötti együttműködés hatékonyabbá tételét, az állami támogatások felhasználásának elősegítését tanácsadásokkal, információs és infokommunikációs szolgáltatásokkal.

Szekszárdon 2021-ben 15 olyan tájékoztató előadást, fórumot, képzést szerveztek mely a szervezetek érvényesülését, az egyesületek számára biztosított központi pályázati források minél eredményesebb lehívását nagyban segítette.

Összességében elmondható, hogy 2021-ben a CKSZK is jelentősen hozzájárult a köz- és civil szféra együttműködésének erősítéséhez.

II.2.3. Önkormányzati pályázatokban való együttműködés, Helyi Akció Csoport

A korábbi évekhez hasonlóan 2021-ben is tovább folytatódott a civil szervezetekkel való együttműködés, kapcsolattartás az önkormányzat részéről pályázati szinten is: információk, támogatói nyilatkozatok és konzorciumi együttműködés formájában. A 2017-ben megkezdett közös pályázatok megvalósításán 2021-ben is együtt dolgozott önkormányzatunk a civil szervezetekkel, továbbá szorgalmazta és lehetővé tette, hogy az önszerveződő helyi közösségek egymással együttműködve, közös célokat és stratégiákat dolgozzanak ki, konkrét események, programok, pályázatok megvalósításában működjenek együtt új projektek keretében.

- A **TOP-6.8.2-15-SE1-2016-00001 „Szekszárd Megyei Jogú Város és várostérsége foglalkoztatási helyzetének javítása”** projektben az Újra Dolgozni Tolnában Egyesület a konzorciumi partner. Az egyesület a projekt szakmai megvalósításában működik közre és 5 éven keresztül 2016. szeptember 1-től 2021. augusztus 31-ig egyéni, személyre szabott tanácsadással, pszicho- szociális gondoskodással, felkészítéssel, információnyújtással, kompetencia-fejlesztéssel segíti a változtatni, dolgozni akaró ügyfeleket.

- A **TOP-6.4.1-15-SE1-2016-00001 „Kerékpárosbarát Szekszárd”** projektben partnerségi együttműködési megállapodást kötöttünk a Szekszárdi Kerékpáros Sport Egyesülettel a projekt tervezési és megvalósítási szakaszára. Az egyesület részt vesz a szakmai rendezvényeken és véleményezte/szakmailag értékelte az elkészült terveket.

- **A TOP-6.1.4-16-SE1-2017-00001 Sió Turisztikai fejlesztése c.** projekt keretében konzorciumi együttműködési megállapodást kötöttünk a projekt megvalósítására a Szekszárdi Kajak-Kenu Sportegyesülettel.

- **A TOP-6.9.1-16-SE1-2017-00001 „Élhetőbb városrész kialakítása közösségi összefogással Szekszárdon”** című projekt megvalósítása konzorciumi formában történik, ahol a konzorciumi vezető, és egyben a pályázó a Lakható Szekszárdért Közhasznú Egyesület volt 2020-ban, míg a konzorciumi partner Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata. Konzorcium vezető váltás van folyamatban a Lakható Szekszárdért Közhasznú Egyesület helyébe a Szent Erzsébet Caritas Alapítvány lép. Az átvezetés 2022. első negyedévében megtörténik.

- **A TOP-7.1.1-16-2016-00079, Kulturális és közösségi fejlesztések Szekszárdon c.** projekt célja a **kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségszervezés a városi helyi közösségfejlesztési stratégiájához kapcsolódva.**

- Az **MK_TSZ/169/2021 „Pumpapálya kialakítása Szekszárdon”, valamint az AOFK-1.2.1-21-2021-00039 „Országos Bringapark Program 2022 BMX, freestyle és Kerékpáros Triál pálya kialakítása Szekszárdon** pályázatok esetében a Fanatix Kerékpáros Egyesülettel dolgozunk együtt.

Helyi Akció Csoport (HACS)

A Nemzetgazdasági Minisztérium Regionális Fejlesztési Programok Irányító Hatósága által meghirdetett, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) prioritási tengelye keretében elérhető közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések (CLLD) megvalósítása érdekében Szekszárdon 2016. május 30-án alakult meg a **Helyi Akció Csoport (továbbiakban HACS)** szervezete.

A HACS-ban jelenleg Szekszárd MJV Önkormányzata és a Polgármesteri Hivatal mellett 5 civil szervezet és 5 vállalkozás szerepel.

Civil szervezetek:

1. Lakható Szekszárdért Közhasznú Egyesület
2. Szekszárd-Újvárosi Római Katolikus Társaskör
3. Szekszárdi FITT Fiatalok Sportegyesülete
4. Szent Erzsébet Caritas Alapítvány
5. Vakok és Gyengénlátók Tolna Megyei Egyesülete

Vállalkozások:

1. Brain-Audit Kft.
2. Tarr Kft.
3. Tolnagro Kft.
4. Szekszárdi Vagyonkezelő Kft.
5. Gárdi és Társa Kft.

Ily módon a település különböző társadalmi csoportjai megfelelően képviseltetve vannak a szervezetben: a három szféra (köz, civil és üzleti) képvisellete arányos.

Helyi szervezetek által megpályázott TOP CLLD források:**I/1. ESZA-forrás**

A helyi felhívás címe: **Közösségi, kulturális, szabadidős programok megvalósítása Szekszárdon**

A helyi felhívás kódszáma: **TOP-7.1.1-16-H-079-2**

A városi kulturális, szabadidős programkínálat színesítését szolgáló tevékenységek, együttműködések megvalósítása 12 hónapon belül (ESZA).

Pályázatok benyújtása: 2018.11.15-2019.02.15.

Teljes támogatási keret: 133.333.000,- Ft

I/2. ERFA-forrás

A helyi felhívás címe: **A helyi lakosság közösségi, szabadidős, kulturális aktivitását elősegítő, támogató infrastrukturális fejlesztések megvalósítása**

A helyi felhívás kódszáma: **TOP-7.1.1-16-H-079-1.2**

A helyi lakosság közösségi, szabadidős és kulturális aktivitását támogató infrastrukturális fejlesztéseinek megvalósítása 12 hónapon belül (ERFA).

Pályázatok benyújtása: 2018.11.15-2019.03.31.

Teljes támogatási keret: 75.500.000,- Ft

2019-ben nyertes pályázatok kedvezményezettjei közül a civil szervezet aránya 61%.

A HACS-tagság kérelmezte, hogy az ESZA-típusú pályázatoknál fennmaradó mintegy 6.665.269, - Ft összegű maradványkeretet 2020. évben felhasználhassa és újra megnyithassa az ESZA-típusú pályázatot. Az IH engedélyezte azzal a feltétellel, hogy az új pályázati projektek beadási határideje legkésőbb 2020.12.15-e lehet és ugyanúgy érvényes az az előírás is, hogy a megvalósítás határideje nem lehet később, mint 2022.06.30. napja. A beérkezett projektek bírálata folyamatban van.

II.2.4. Környezetvédelem

A 2021. esztendőben a „Szépítsük együtt Szekszárdot!” mozgalomra is rányomta negatív hatását a COVID–19-koronavírus-járvány, így az idei évben a mozgalom keretében az alábbi szemléletformáló programok valósultak meg:

A 2020. júniusában megalakult Szekszárdi Hulladék-kommandó a tavalyi évben is aktívan dolgozott az illegális szemetelés visszaszorításán. A járvány idején megfelelő körültekintéssel szerveztek szemétszedési akciókat a városban.

Az év során a lakosságtól, civil szerveződésektől érkezett hulladékgyűjtési szándékú megkereséseket a hivatal zsákokkal, kesztyűkkel támogatta, továbbá a főszervezőkkel egyeztetett gyűjtőponton lerakott, zsákolt hulladék elszállításáról is gondoskodott a város.

Az országos Hulladékvadász applikáción keresztül Szekszárd Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala az év során többször is értesült arról, hogy a város illetékességi területén illegális hulladéklerakást rögzítettek. A bejelentéseket az önkormányzat minden esetben kezelte. Az illegális szemétkerakók felszámolására pályázati forrásból 19 millió forintot, összesen pedig 46 millió forintot költött az Önkormányzat. Továbbá pályázati keretből márciusban az illegális szemétkerakók felszámolása mellett térfigyelőkamerákat is helyezett ki az önkormányzat.

Magyarországon 2011. óta rendezik meg a TeSzedd! akciót, amely ma már hazánk legnagyobb önkéntes mozgalmát. A program célja az ország megtisztítása az illegálisan lerakott, felelőtlenül eldobált szeméttől. 2020-ban a járvány miatt nem lehetett meghirdetni az országos eseményt, azonban 2021-es évben az – „Önkéntesen a tiszta Magyarországért” akció ismét megrendezésre került. Az önkormányzat valamennyi helyi általános- és középiskolát megkereste azzal a szándékkal, hogy csatlakozzanak az akcióhoz. Az intézmények eleget tettek a kérésnek, így közel 1000 fő vett részt a szemétgyűjtésben, 16 helyszínen 18 időpontban.

Tekintettel a városban megnövekedett zöldhulladék mennyiségére, Szekszárd város lakossága számára a 2019-es évtől kezdve rendszeres „rendkívüli zöldjárat” indult a zöldhulladék gyűjtésére. Az önkormányzat továbbra is finanszírozta ezeknek a zöldjáratoknak a költségeit és biológiailag lebomló zsákokat is biztosított hozzá.

2021-ben immár hetedik alkalommal csatlakozott Szekszárd városa „A legszebb konyhakertek - Magyarország legszebb konyhakertjei” országos programhoz. A megmérettetésre a járvány ellenére is érkeztek nevezések. A program idején legfőbb üzenete az volt, hogy mindenki alakítson ki konyhakertet, legyen jó levegőn, töltse napsütésben, hasznosan az időt, termeljen minél több zöldséget-gyümölcsöt. A kertszemlék tekintetében a kialakult helyzethez rugalmasan alkalmazkodva, elkerülve a többszöri személyes találkozást, egyszer – előzetes időpont egyeztetést követően - került sor. A kiemelkedő portákat a Polgármesteri Hivatal által kijelölt bizottság értékelte és 2021 szeptemberében díjazásban részesítette.

Az önkormányzat és a civil szervezetek összefogása a környezetvédelem terén 2021-ben is folytatódott, főként a Zöldtárs Alapítványon keresztül. Az Európai Mobilitási Héthez csatlakozva szeptemberben megrendezésre került Szekszárdon is az Autómentes nap, Baka György, a Zöldtárs Alapítvány elnökének szervezésével. A kerékpározást népszerűsítő program az ésszerű közlekedés gazdaságnövelő hatásaira helyezi a hangsúlyt. Célja a környezetbarát és fenntartható városi közlekedés népszerűsítése.

II.2.5. Civil bűnmegelőzés

2021-ben a civil bűnmegelőzésben önkormányzatunkat hagyományosan a **Szekszárdi Polgárőr Egyesület**, a **Mentálhigiénés Műhely**, valamint a **SZŐLŐ-SZEM Mozgalom Civil Bűnmegelőzési Egyesület** segítette.

Közülük ellátási szerződés alapján a Mentálhigiénés Műhely vesz részt deklaráltan e fontos közfeladat ellátásában, de az egyesület jellegéből, a küldetéséből következően a civil bűnmegelőzésben a meghatározó szerepet a SZŐLŐ-SZEM Mozgalom Civil Bűnmegelőzési Egyesület és a Szekszárdi Polgárőr Egyesület tölti be városunkban.

A **SZŐLŐ-SZEM Mozgalom Civil Bűnmegelőzési Egyesület** (7. sz. melléklet) 2021-ben is legfontosabb törekvése szerint működött: erősítette a közrendet, fokozta a közterületek biztonságát. Önkénteseivel a bűnözés mennyiségi visszaszorításában és csökkentésében, a bűnözéssel okozott károk és negatív hatások enyhítésében, megfelelő védelem biztosításában a családok és egyének számára, végső soron az állampolgárok biztonságérzetének javításában tevékenykedett. Munkájuk lényege, hogy a közösség tagjai az átlagosnál jobban figyelnek

egymásra és egymás értékeire, ily módon nyilvánvalóbbá válhatnak a gyanús dolgok, és ha megbizonyosodtak arról, hogy az általuk észlelt esetek törvénysértéshez vezetnek, értesítik az illetékest.

Az egyesület legfontosabb, elsődleges tevékenységében a 2021 átlagos évnek volt mondható. A 2020-as, Covid-19 által is okozott visszaesés után újra többet tudtak a területen lenni. Az egyesület önkéntesei a Covid előtt megszokottakhoz képest kevesebb önkéntes munkát végeztek. A korábban éves szinten megszokott 3000 óra körüli önkéntes munkavégzéshez képest 2021-ben 2100 munkaórát végeztek.

Bár csökkentett módon, de az egyesület folyamatosan fenntartotta a figyelő szolgálatot a külterületi és mezőgazdasági ingatlanokon. A kialakult gyakorlatnak megfelelően, az egyesület tagjai saját területüket tartották szemmel és gyanús események, esetleges bűncselekmények során a terület önkéntes tanyabizalmiját vagy közvetlenül a tanyabizalmi koordinátorokat hívták fel. Az év során jelentős bűncselekmény a területen nem történt, a rendőrséggel egyeztetve kijelenthető, hogy a tanyavilágban történő bűncselekmények statisztikája még mindig rendkívül kedvező, bűnelkövetés szinte nincs, illetve nagyon kismértékű (pl. zöldséglopás).

Az egyesületben regisztrált tanyatulajdonosok száma 2021-ben érdemben nem változott, az előző években kialakult 1000 fő körüli regisztrált tanyatulajdonossal tartják a kapcsolatot. A koronavírus járvány miatt továbbra is a szociális tevékenységüket volt szükséges szélesíteni. A kint élőknek a bevásárlásban illetve a városba való bejutásban nyújtottak több alkalommal is segítséget, biztosítottak maszkot. Az év végén élelmiszercsomagokat és tűzifát is juttattak el kint élő családokhoz.

A **Mentálhigiénés Műhely** közel másfél évtizede foglalkozik **civil bűnmegelőzéssel** abból a felismerésből kiindulva, hogy mind az áldozatok, mind az elkövetők, valamint a bekövetkező jogsértések és az okozott károk feltétlen hatást gyakorolnak az emberi lélekre, ami befolyásolja a szubjektív biztonságérzetet. Abból kiindulva, hogy a sikeres bűnmegelőzés része a testi és lelki egészségmegőrzésnek, egyre inkább az EGÉSZ-SÉG Szabadegyetem vette át azt a szerepet, amit korábban a Bűnmegelőzési Műhely és Szabadegyetem töltött be. 2021-ben a pandémia okozta rendkívüli helyzet miatt a IX. évfolyam összesen 4 előadással tudta a bűnmegelőzéshez szükséges szemlélet- és tudatformálást (ismeret felújítást, korszerűsítést), a „nulladik típusú prevenciót, illetve promóciót” is szolgálni.

A Mentálhigiénés Műhely Bűnmegelőzési és Biztonságkultúra Szolgálat 2021. évben a pandémia okozta kritikus körülmények (az egyesület tagjainak átlagéletkora meghaladja a 67 évet) mellett is végezte munkáját. A műhely anonim Menedékpont Szolgálat keretében szükség esetén, a családon belüli erőszak áldozatai minden esetben segítséget kaphattak közvetve, illetve közvetlenül. Sajnálatos módon az elmúlt évi esetek (3 fő) is bizonyították, hogy szükség van erre a civil szférán belüli segítségre.

Az egyesület személyes beszélgető, segítő szolgálata keretében (Őszinte Szó Lélekvédő Szolgálat) mind a felnővekvő, mind a felnőtt kliensek segítségben részesültek kritikus élethelyzetük megoldása terén az év folyamán a pandémia miatti korlátozások ellenére is. Indokolt esetekben a segítő beszélgetéseket telefonon és interneten keresztül is tudták az ügyelők biztosítani.

A Nyugdíjas Tagozat konzultációs alkalmait nagyon sokan vették igénybe (heti két alkalommal átlag 15 fő jelenlétével). Ez a korosztály is sajnos a veszélyeztetettek között van. mivel náluk nagyon sok minden okozhat depressziót, öngyilkossági hajlamot – betegségek, veszteségélmények, munkaképesség csökkenése, de a nyugdíjkorhatár időszaka is veszteségélményekkel járhat. Összességében 1420 tanácsadó beszélgetés segítette az idős emberek szubjektív biztonságérzetét megerősíteni.

A Szekszárdi Polgárőr Egyesület a 2021. évben igazoltan és dokumentálva 236 alkalommal látott el különböző szolgálatokat 124 esetben teljesítettek éjszakai bűnmegelőző járőrszolgálatot és 112 esetben nappali, rendezvénybiztosító, illetve egyéb szolgálatot. Folyamatosan láttak el nappali szolgálatot is a közbiztonság javítása és a lakosság biztonságérzete növelése érdekében. Az egyéni saját és hatóságokkal eltöltött szolgálatok ideje az előző évek eredményeihez képest kiemelkedők.

Együttműködő partnereikkel rendszeresen vesznek részt akciókban. Számos alkalommal végeztek fokozott közúti ellenőrzést a rendőrséggel közösen, segítettek balesetek helyszíneinek biztosításában, eltűnt személy felkutatásában, hatóságok által összehangolt szórakozó helyekre vonatkozó ellenőrzésekben. A NAV vám- és pénzügyőreivel is több alkalommal vettek részt akcióban, hatósági tanúként. A Közlekedésrendészeti Osztály rendőreivel havonta 2-3 alkalommal a szekszárdi kapitányság KMB alosztályával minden héten több alkalommal is közös járőrözést végeznek. A hatóságokkal egyre szorosabb az együttműködésük, és lehetőség szerint bővítik is a közös szolgálatok számát.

Az önkormányzat felkéréseinek kivétel nélkül eleget tesznek. A Hatósági Irodával folyamatosan egyeztetik a vendéglátóhelyek körüli rendzavarásokat. Különös figyelmet fordítanak bűnmegelőző járőrszolgálataik során az önkormányzat tulajdonát képező ingatlanok ellenőrzésére /Ipari park, játszóterek, műemlékek/.

A városi rendezvényeken lehetőség szerint részt vesznek, ekkor egyesületük tagjai mindig láthatósági mellényben, formaruhában látnak el szolgálatot.

Az éjszakai járőr útvonalukat mindig az igények és a felmerült bűnügyi esetek területei érintésével alakítják ki. A bejelentések figyelembevételével így látókörükbe belekerültek a játszóterek, külterületek, garázssorok, boltok, üzletek, valamint a vöröskereszt irodája is.

Lakossági bejelentések és megkeresések is egyre sűrűbben érkeznek be központjukba, amiket egyesével meg is vizsgálnak, és lehetőség szerint segítenek. Ezeken felül érintik még az ipari park területén elhelyezkedő objektumokat, vállalkozások telephelyeit, önkormányzati épületeket, iskolák, óvodák területeit.

Iskolai rendezvényekre is ellátogatnak, vannak iskolák, akik már ezt külön kérik is. A tavalyi év különösen kiemelt volt az iskolák előtti területek érintésével történt járőrözések tekintetében és az átkelőhelyek biztosításában főleg az iskolakezdés időszakában. Több iskola jelezte: igényli jelenlétüket a különböző bálók, rendezvények ideje alatt is, e felkéréseket is maradéktalanul teljesítették. A 2021. évben is több iskola előtt szerveztek szeptember hónapban szolgálatot különös tekintettel a reggeli csúcsforgalom idejére.

Működtetik ügyeleti központjukat éjjel-nappal hívható +36-30/625 4400 telefonszámmal, és személyesen is várnak irodájukban minden érdeklődőt, és segítségre szoruló, bajbajutott állampolgárt.

A tavalyi évben már elindult az egy rendőr egy polgárőr közös szolgálatuk, amit minden héten pénteki napon az esti órákban gyalogosan látnak el.

A korona vírus elleni védekezésben is részt vesznek és aktívan támogatják a hatóságok minden napos munkáját. Ebben lehetőség szerint csak a fiatalabb korosztály vesz részt. A karitatív tevékenységek amennyiben igény van rá szervezett formában a tagság közreműködésével hatékonyan tudnak működni.

Elindult 12 fő új tag belépésével az egyesület motoros tagozata. Csatlakoztak az országos tagozathoz és megfelelő képzéseken vesznek részt. Mindegyik motoros polgárőrük sikeres vizsgát tett. A tagok mindegyike rendelkezik nagymotorral, így a rendezvények biztosításánál hatékonyan tudnak eljárni.

Az önkormányzat által nyújtott támogatást maradéktalanul az egyesület működésével kapcsolatosan felmerült költségek kiegyenlítésére használták fel.

Felvették a kapcsolatot a közterület-felügyelet vezetőivel, és együttműködést kezdeményeztek. A jelenleg is érvényben levő önkormányzati együttműködési megállapodásukat lehetőség szerint bővíteni szeretnék és közös szolgálatok megszervezését javasolják.

II.2.6. Testvérvárosi kapcsolatok

Szekszárd Megyei Jogú Város testvérvárosi kapcsolatainak ápolását a 2021. évben - a 2020-as évben kialakult helyzethez hasonlóan - a COVID-járvány továbbra is teljesen ellehetetlenítette. Az egyes testvérvárosokkal való egyeztetések a 2021-es év folyamán ugyan elindultak, de a programok tervezése márciusra teljesen leállt.

Több országban még súlyosabb helyzet adódott, mint hazánkban. A francia testvérvárosban több hullámban is kijárási tilalom lépett fel, Németországban és Romániában szintén, minden egyes ország folyamatosan változtatta a határokon való belépési- és kilépési szabályokat, alkalmazkodva az aktuális vírushelyzethez.

Nyáron – Magyarországtól eltérően – nem volt komolyabb „nyitás”, ugyan néhány korlátozó intézkedést feloldottak, de egyik testvérváros sem kockáztatta meg egy külföldi utazás, hivatalos látogatás megtételét és valamennyi diákcsere, civil egyesületek közötti találkozó törlődött.

Két testvérvárosunkban, a romániai Lugoson és franciaországi Bezonsban is önkormányzati választások zajlottak még a 2020. év során. Mindkét városban új polgármestert és képviselőtestületet választottak a szavazópolgárok. Az új városvezetőkkel e-mail útján megtörtént a kapcsolatfelvétel és az a megállapodás született, hogy a korlátozások feloldását követően kezdjük majd meg a hivatalos kapcsolatfelvételt és a közös programok újragondolását.

Mivel a pandémia várható lecsengése még sokáig bizonytalanságot szült, így a 2021-es évben nem történt semmilyen látogatás vagy közös testvérvárosi program.

A német testvérvárostól már érkezett egy meghívás 2022. szeptemberére egy önkormányzati delegáció részére, de a rendezvény lebonyolítása egyelőre továbbra is kérdéses.

II.2.7. Szociális terület, gyermek és ifjúságvédelem

2021-ben városunkban a COVID járvány nehézségei közepette a **szociális feladatok** ellátásában és a **gyermek- és ifjúságvédelem** területén is kiemelkedően hatékony együttműködés valósult meg a civil szervezetekkel.

Ellátási szerződés keretében a Szent Anna Római Katolikus Gondnokság RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat és a Mentálhigiénés Műhely járult hozzá az önkormányzati feladatok ellátásához.

A 2021-es évben az időskorúak és a szociálisan hátrányos helyzetben élők megsegítésével a korábbi éveknél még jelentősebb szolgálatot teljesítettek a civil szervezetek.

A teljesség igénye nélkül az alábbiakban ezen a területen tevékenykedő civil szervezetek tevékenységét, visszajelzéseit foglaltuk össze:

A **Szekszárdi Máltai Csoport** munkáját is nagyon megnehezítette a járvány. 200 nehéz élethelyzetben lévő szekszárdi lakost illetve családot tart nyilván. 2021-ben minden nagyobb osztás előtt, amikor időpontot egyeztettek a támogatottjaikkal arra, hogy mikor jöhetnek átvenni az adományt, azt is leegyeztették, hogy ki van az érkezők közül beoltva, illetve, hogy hány oltással. Nagyon meglepte őket, hogy az érintetteknek kb 1/3-a vett még csak fel 1 vagy több oltást, és hogy mennyi ellenérzés van az oltakozással kapcsolatban a többiekben. Ezért fokozott óvatossággal kellett az osztási helyzeteket kezelniük. Ennek figyelembevételével még a nyári hónapokban is úgy szervezték, hogy mindig biztosítható legyen az emberek közt a fertőzés elkerüléséhez szükséges védőtávolság megtartása, és mindenkinek szájmascot kellett viselnie. A nagyobb létszámú, teljes támogatotti kört érintő osztásaikra pedig több pontra érkeztetve, negyed órás beosztással fogadták a rászorulókat. A feljük érkező adományok vonatkozásában is nagyon körültekintőek voltak. Lehetőség szerint betartották azt, hogy legalább egy hétig „pihentették” a beérkező holmikat, mielőtt válogatták és továbbadták volna. Illetve nagyon sok mindent át is fertőtlenítettek vagy átmostak. Az adománygyűjtési és -osztási tevékenységük mellett tavaly létrehoztak a szekszárdi támogatotti körükből egy önszorgató csoportot, mely a tevékenységével igen sikeres lett. A csoport tagjait az oltottak köréből választották ki.

A **Gyöngysor Alapítvány** is aktívan tevékenykedett a nehézségek ellenére. 2021 februárjától október végéig friss Lipóti kenyeret és pékárut osztottak szét a rászorulók között. Tavasszal nagyon sok bútor és műszaki cikk került szétosztásra. Nyáron 2 hónap szünetet tartottak, hogy pihenjenek. 2021. november 19-20-21-én 800 kg élelmiszert gyűjtöttek Karácsonyra a rászorulóknak. 160 üveg Béres Cseppet is szétosztottak, ezen kívül ruhát adományoztak egy alapítványnak.

A **Mentálhigiénés Műhely** prevenciós szolgálata keretében zajló - a gyógygombák alkalmazása az egészségvédelem érdekében témájú - személyes konzultációk a covid miatt átkerültek az online térbe. Az igény továbbra is töretlen maradt.

Az EGÉSZ-SÉG Szabadegyetem tervezési szakaszában még úgy készültek, hogy a 2021-es évben minden hónapban megtartják ezt a foglalkozást, annál is inkább, mert személyes találkozást ígért ügyfeleikkel és az elmúlt időszak bezártságából egy kimozdulást jelentett volna.

civiltáj2022

A kormány korlátozó rendeletei következtében azonban voltak hónapok, amikor nem volt tanácsos gyülekezni, az előadásoknak helyt adó intézményben is szigorúbb korlátozások (gyülekezési tiltás) voltak. Így csak az őszi időszakban tudták megtartani Az EGÉSZ-SÉG Szabadegyetem előadásait. Amint enyhítettek a korlátozásokon, azonnal újratervezték, és minden lehetséges eseményt a korlátozások mellett (mint pl. maszkviselési követelmény, kézfertőtlenítés, távolságtartás,...) megtartottak. Az előadások fókuszsa a bizonytalanságra, tanácsstalanságra, félelemoldásra irányult. Fizikai és mentális síkon alkalmazható hasznos eszközöket ismerhettek meg a hallgatók, amelyeket azonnal alkalmazhattak, és további kérdéseik esetén az előadó szakemberek vállalták, hogy rendelkezésükre állnak.

Az EGÉSZ-SÉG Börzét, a Pszichológiai Kultúra Hetét, a Lélektáncot benti térben rendezték a járványügyi szabályok szigorú betartása mellett. Azt tapasztalták, hogy az emberek félelme miatt kevesebben mertek személyesen eljönni, mint az előző években. De sokan jelezték, hogy nagyon szerettek volna élni a lehetőséggel.

A szabadtéri rendezvényeiknél is (Önkéntesek Napja, „Élő Szeretetet Embertársainknak!”) megnehezítette a szervezést és a lebonyolítást a lehetséges szereplők megfertőződéstől való félelme. Az ÉSZE esetében konkrét iskolai csoportok kerültek karanténba és emiatt menet közben kellett megoldaniuk a kieső programok pótlását.

Az Önkéntes Nyugdíjas Tagozat hagyományos előadás sorozata és a karácsonyi ünnepségük az idős emberek megfertőződéstől való félelme miatt teljesen elmaradt. Így a Brunszvik Teréz Nyugdíjas Óvodapedagógusok Körének éves találkozója, a MERI-DIM mérések és a Rezgő-Mozgó is a Covid áldozata lett.

Az Őszinte Szó Lélekvédő Szolgálat igazodva a kliensek igényeihez és lehetőségeihez, szükség esetén telefonon és interneten keresztül nyújtott segítséget a kienseknek. Az ügyelők komoly áldozatvállalása mellett folyamatosan biztosították a személyes beszélgetések lehetőségét is.

Összefoglalva: A legnagyobb problémát az jelentette a COVID miatti helyzetben, hogy a Mentálhigiénés Műhely tevékenysége, szolgálatai alapvetően a személyközi kapcsolódásokra épülnek és sok esetben még a távolságtartás is csökkenti a segítő folyamat hatékonyságát. A COVID okozta nehézségek mellett azonban örömdetes volt, hogy a rendezvényeik esetében óriási segítőkészséget, rugalmasságot, összefogást tapasztaltak mind az előadók, mind a szereplők, mind az intézmények részéről. A kieső idős önkéntesek helyett az iskolai közösségi szolgálatos fiatalok helytállása példaértékű volt. Jelentősen megnehezítette a munkát az a tény, hogy az egyesület nem rendelkezik olyan minőségű és mennyiségű informatikai rendszerrel, eszközökkel és az elektronikus kapcsolattartáshoz szükséges tudással, ami az online térbe szorulás esetén szükséges lenne.

Az **Egészségért Alapítvány** munkáját főleg az nehezítette, hogy fő tevékenységük az iskolások körében zajlik, az iskolákba viszont nem mehettek be. Az online rendezvényeknek nincs közösségteremtő ereje, az emberek fásultak, nehéz kimozdítani őket, az oltottak nem oltottak közt nagy a szakadék.

Próbáltak segíteni a karitatív szervezeteknek, pl. a Vöröskeresztnek adományok gyűjtésével, adományok szétosztásában segédkeztek.

2021. „Év Tolna Megyei szervezete” cím kitüntetettje a **Magyar Rákellenes Liga Szekszárdi Alapszervezete** már kialakult lendületű tevékenysége is megtorpant a járvány miatt. A személyes előadásokat felfüggesztették, online előadásokat szerveztek és online előadásokon vettek részt. A járvány szigorú előírásai betartásával személyesen jelen voltak a Szociális Munka Napja alkalmán szervezett „Segítők fáí egy jobb világért!” rendezvényen is. A Szekszárdon már hagyománnyá vált és országos hírnévvel is bíró "Fiatalokkal az Egészségért" szellemi vetélkedőjüket sem tudták megtartani, mely kapcsán a szekszárdi középiskolák részéről sok hiányoló megkeresést kaptak.

A **Tolna Megyei Nyugdíjas Szervezetek Érdekszövetsége** is a COVID járvány miatti óvatosságból elhalasztotta azokat a rendezvényeket, amelyek zárt helyiségben, sok résztvevőt igényeltek. Elmaradt a regionális versmondó verseny, a dalos találkozó, az elnökségi ülések. A vidéki nyugdíjas klubokkal ennek ellenére tartották a kapcsolatot telefonon, neten és a GENERÁCIÓ című újság terjesztésével. A városi önkormányzattól kapott pályázati összegből maszkokat és fertőtlenítő szereket vásároltak és mind a 23 vidéki klubnak eljuttatták taglétszámuk alapján. Remélik, hogy a 2022. évben pótolhatják a személyes találkozásokat, mert a visszajelzések szerint nagyon hiányzik tagjaiknak.

A **"Segíts Rajtam" Hátrányos Helyzetűekért Alapítvány**nál is évtizedek óta működő programok, klubfoglalkozások álltak le 2019 márciusában és szüneteltetve vannak jelenleg is a régi formájukban. Csak szabadtéri és /vagy online találkozásokat tartanak. Az "Egy cipőben járunk!" Adományboltjuk a covid miatt csak 2020. július 28-án tudott kinyitni a tavaszra tervezett nyitás helyett. A negyedik hullám is érezteti a hatását, több rendszeresen érkező vásárlójuk elmaradt, bár ebben szerepet játszik a bolt költözése is a Béri B. Á u-ról a vasútállomásra. A járványügyi helyzet szempontjából szerencsés volt a költözés, mert 80 m² helyett 170 m² -en tudják üzemeltetni az adományboltot. Az üzlettér is kétszer nagyobb a korábbihoz képest, kényelmesen tudják tartani a 1,5 méter távolságot. A már hosszú ideje fennálló járványügyi helyzet komoly plusz anyagi terhet is jelent az alapítványnak: védőfelszerelések, rendszeressé vált fertőtlenítések...

A **Szekszárdi Nyugdíjasok Területi Érdekszövetsége** 2021-ben továbbra is lehetőséget adott nyugdíjasainak, hogy fordulhassanak hozzájuk problémáikkal, a covid helyzet miatt telefonos elérhetőséget biztosítva. Ha az ügyintézés személyes találkozást igényelt, akkor betartották és betartatták a higiénés szabályokat, maszk, kesztyű, fertőtlenítő folyadék használatát kérték, illetve biztosították. Továbbra is igénylik nyugdíjasaik a kedvezményes árusításokat, amit minden esetben szigorúan betartva az egészségügyi szabályokat bonyolítottak le. 2021-ben is készítettek karácsonyi csomagot rászoruló nyugdíjas társaiknak, amit személyesen, ügyelve a szabályokra szállítottak ki.

A **Vakok és Gyengénlátók Tolna Megyei Egyesülete** a 2021. évben is végezte tevékenységét a Tolna megyében élő látássérültek érdekvédelme és érdekérvényesítése megvalósításáért. A járványhelyzet ellenére folyamatosan biztosították irodai ügyfélszolgálatukat hétfőtől péntekig 8 órától 16 óráig, de telefonon és más kommunikációs csatornákon keresztül elérhetőek voltak napi 24 órán keresztül. Az ügyfélfogadással
civiltáj2022

párhuzamosan szabadidős, kulturális, sport és szakmai programokat (esélyórákat, szemléletformáló programokat, kerekasztal megbeszéléseket, konferenciát, tanfolyamokat, tréningeket) is szerveztek, a járványügyi intézkedések szabályainak betartásával. A programok szervezésénél elsősorban az jelentett nehézséget, hogy többször is időpontokat kellett módosítaniuk a kormány által hozott járványügyi intézkedésekhez igazodva.

Kiemelt feladatuk volt, hogy látássérült tagjaik részére naprakész információt szolgáltatassanak ellátásaikkal, pályázati lehetőségekkel, szabadidős programokkal, kormányintézkedésekkel, oltás regisztrációval kapcsolatban. Ennek érdekében postai úton, elektronikus levél formájában küldtek rendszeresen tájékoztató és hírleveleket, továbbá a média segítségével Tv, Rádió és újságcikkeken keresztül is nyilatkoztak, adtak tájékoztatásokat. Segítséget nyújtottak önkéntesek bevonásával például bevásárláshoz, vakügyi segédeszközök beszerzéséhez, tisztítószeres beszerzéséhez, gyógyszerek kiváltásához, oltás regisztrációhoz, oltópontra kíséréshez.

Az egyesület szűkös anyagi helyzete ellenére tanulmányi támogatáshoz és segédeszköz vásárláshoz nyújtott anyagi támogatást a tagtársak részére előre meghirdetett pályázat útján. Ezen kívül tisztítószereseket, mosószereseket, fertőtlenítő készítményeket, szájmascskot, védőkesztyűt is biztosítottak nehéz helyzetben élő sorstársaik számára. Május hónaptól minden héten szerdán adomány napokat tartottak (új, újszerű ruhákat, tartós élelmiszer csomagokat vehettek át a tagtársak) irodaházukban. A biztonságos munkavégzés és az akadálymentes ügyfélszolgálat biztosítása érdekében a bevezetett higiéniai szabályok és rendkívüli intézkedések betartása mindenkire nézve kötelező volt.

Tolna Megyei Felnőtt Diabetezesek Egyesülete utoljára 2020. február végén tartott betegség megelőző előadást. Azóta a tagok nem találkoztak, minden rendezvényük elmaradt. A taglétszámuk is csökkent, mert elég sokan eltávoztak közülük. A karácsonyi műsort sem tarthatták meg, ezért házhoz vitték a tagoknak a karácsonyi ajándékot. Mivel a cukorbeteg az egyik legkritikusabb csoportja a járványnak, nem is tudják, mikor és hol találkozhatnak legközelebb taggyűlés-betegoktatás keretében. Egyelőre a megmaradás a céljuk. Az országos szervezetük online adásokkal próbálja utolérni a tagjaikat, de tudomásuk szerint Tolna megyében nem igazán élnek vele, mert többségüknek nincs még okostelefonja sem, nemhogy internetes elérhetősége. Már nagyon várják, hogy újra személyesen találkozhassanak.

A 2021-ben 40 éves **Értelmi Fejlődésükben Akadályozottak Tolna Megyei Közhasznú Szervezete (ÉFOÉSZ)** működését is sajnos nagyban megnehezítette a két éve tartó veszélyhelyzet. Anyagilag is, mivel kevesebb pályázati lehetőség volt, de a nagyobb gondot a közvetlen, személyes találkozások hiánya okozta, hiszen célcsoportjuknál az értelmi sérülés miatt éppen a személyi megsegítés a legeredményesebb. A kognitív funkciók fejlesztése, a feladatok megértése, gyakorlati alkalmazások eredményesen igazán csak személyes kontaktussal hatékonyak. Érdeklődést, figyelmet is tovább tudják fenntartani ezzel a módszerrel. Ezeken a problémákon igyekeztek úgy segíteni, hogy a lehetséges időszakokat kihasználták a találkozásokra. Így sikerült workshopokat, IKT-s (Infokommunikációs eszközök kezelését és használatát oktató-gyakorló) foglalkozásokat tartani helyben és vidéken is. Megvalósult a már hagyományos Életmód-tábor is Balatonlellén (önkormányzati támogatásból). A hetes tréning az önálló életvezetést szolgálta az infokommunikációs eszközök segítségével. Várva-várt program volt a fogyatékosok világnapja, mely nagyon jól

civiltáj2022

sikerült, maradandó élménnyel zárult állatkerti látogatással. Sikeresen szerveztek egy találkozót a gondnokokkal (hivatásos és szülők), mely az idősödő tagok és öreg szülők gondjain próbált segíteni. A higiénias előírások betartásával krízishelyzetekben fogadó időket jelöltek meg, ahol szükséges volt, ott a helyszínre mentek. Talán a legsikeresebb eredményük volt az oltakozás elérése, telefonon illetve személyes meggyőzés alapján. Tudtak maszkot, kézfertőtlenítőt juttatni, ahol igény volt rá (CivilSegéd, Vöröskereszt és vásárlás). Sok telefonhívást, emailt kaptak amik a találkozások, képzések hiányát jelezték – ez eddigi munkájuk fontosságát és eredményességét is igazolja. Gyakori beszélgetéssel, üzenetküldéssel, feladatok adásával is igyekeztek a tagok beszűkült életvitelét színesíteni.

A Popmikulás (Kindl Gábor és csapata) már hónapokkal előbb célként lebegett előttük, és online módon csodálatosan meg is érkezett, miközben a csomagok 120 személyhez jutottak el (az ÉFOÉSZ által). A nehéz anyagi körülmények között élők, szintén önkormányzati pályázat útján élelmiszer csomagot kaptak karácsonyra. A Babits Iskola néhány éves hagyománya: a szeretet-dobozai (csodálatos csomagolás, gazdag, színes belső tartalom) sok-sok sérült tagnak szerzett örömet. Mindezek az ajándékok korábbi szervező és érzékenyítő munkájuknak köszönhetőek, de természetesen csak úgy valósulhatott meg, hogy elfogadó, befogadó, meleg szívű embertársakra találtak.

Úgy gondolják, hogy ebben a nehéz vészhelyzetben, ami még jobban beszűkítette tagjaik életvitelét, mégis eredményesen tudták csökkenteni gondjaikat, segíteni azok megoldását, célokat, öröforrásokat biztosítani számukra. Az érdekvédelem, képviselőlet egész évben folyamatos volt. Sokféle probléma, sok színtér adódott, de az eredményeik tovább motiválták bennünket. Ezek voltak a legfőbb eseményeik, gondjaik, de még számos feladatot végeztek 2021-ben.

A **„JASZLICE” Családsegítő Közhasznú Alapítvány** számára a fertőtlenítés nem kis költség és nehézség volt az elmúlt évben. A szervezet bölcsődés korú gyerekekkel foglalkozik, így az online munka nem jöhetett szóba. A szülőknek dolgozni kellett így beálltak ők is becsületesen a sorba. Tavaly tavasszal két kollégájuk beteg lett így a bölcsődét pár napra le kellett zárniuk. A nyitás előtt segítséget kértek az Önkormányzattól a helyiségek fertőtlenítéséhez amit meg is kaptak és hozzá folyékony fertőtlenítőt és maszkokat is.

A **Szent Erzsébet Caritas Alapítvány** kifejezetten karitatív civil szervezet, fő tevékenységük az elesettek támogatása. A járvány első fázisában azonnal beszerezték a fertőtlenítő szereket, maszkokat, gumikesztyűket még mielőtt bekövetkezett ezek hiánya. Egy ideig nem fogadtak személyesen ügyfeleket és adományokat sem. A veszélyeztetett önkénteseik fizikálisan nem vesznek részt a munkában. Az ügyfelekkel való személyes kontaktust, fizikai érintkezést minimálisra csökkentették /pl. nem írást alá az adományok átvételét, csak maguknak rögzítették./ Megkövetelték ügyfeleiktől is a maszkviselést, folyamatosan fertőtlenítettek.

A járványhelyzet enyhülésétől a biztonsági intézkedések maximális betartásával fogadják az ügyfeleket. Osztják az élelmiszer, ruha és egyéb adományokat, adják a kért támogatásokat. Adventi vendégségük is elmaradt, tekintettel arra, hogy nagy létszámú rászorultat nem fogadhattak, ehelyett becsomagolva adták át a felajánlott főtt ételt és süteményt.

A Polip Ifjúsági Egyesület

A Polip Ifjúsági Egyesületet fiatalok és ifjúságfejlesztők alapították 2004-ben, amely folytatta az 1998-ban létrehozott Polip Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda tevékenységét. 2007 óta Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatával feladat-ellátási szerződés alapján működnek együtt, illetve 2017 óta közművelődési megállapodás keretében közművelődési feladatokat is ellátnak.

Céljuk a fiatalok igényeire épített segítségnyújtás a mindennapi életük során felvetődő problémáik megoldásában. Személyes és közösségi kompetenciáik élményalapú fejlesztése, felkészítés az aktív társadalmi szerepre, hogy cselekvő, tudatos résztvevői legyenek sorsuk, életük alakításának, kiteljesítésének. Találkozási lehetőséget biztosítanak, és értékteremtő programokat szerveznek a fiatalokkal közösen. Szekszárd központjában található irodájukban és közösségi terük számos szolgáltatást nyújt a gyermek, az ifjúsági és a fiatal felnőtt korosztály számára.

Az önkéntesség (hazai és külföldi) központi szerepet tölt be egyesületünk életében, 5 állandó önkéntes fiatal segíti munkájukat.

Szolgáltatásaik:

- Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda: internetezési és irodai szolgáltatások (fénymásolás, nyomtatás, szkennelés, internethasználat);
- tanácsadások: jogi/diákjogi; munkaerő-piaci; pályaorientációs; pályázati; fiatalok mobilitási lehetőségei témában; kultúra, szállás, tanulás, képzés, albérlet, civil ügyek
- Polip Községi Tér: játékok, leckeírás, zenehallgatás, angol nyelvi társalgási klub, szakmai és idegen nyelvű minikönyvtár
- Fiatalok érdekképviselésének támogatása:
  - Nemzeti Ifjúsági Tanács tagja,
  - Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzatok Társasága – partnerség,
  - Szekszárdi Ifjúsági Önkormányzat (SZIFÖN)- szakmai támogatás,
  - Szekszárdi Civil Ifjúsági Fórum alapító tag
- Közösségfejlesztés: Kézműves klub, Drámaklub
- Nemzetközi kapcsolatok, külföldi partnerszervezetekkel aktív részvétel különböző projekteken
- ESC külföldi önkéntesek fogadása, koordinálása
- MOOC4ALL – környezetvédelmi témában nyitott online képzések kidolgozása (napenergia felhasználása)
- Környezetvédelmi témában műhelyfoglalkozások, érzékenyítő programok
- Ezen szolgáltatásokat egészítik ki a különböző értékteremtő szabadidős programok, képzések, fejlesztések, tréningek, kiállítások, rendezvények
- Tréning jellegű rendezvények, programok a fiataloknak, fiatalokkal foglalkozó szakembereknek: Erasmus+ képzés, Tolna Megyei Diákszövetség, Demokrácia Tábor, Önkéntes felkészítés, Helyi ifjúsági munka workshop
- Felkereső ifjúsági munka, kitelepülés: Diáknapok, iskolai foglalkozások, osztályfőnöki órák, diákönkormányzati ülések, falunapok, angol nyelvi órák, városi rendezvények, partnerszervezetek rendezvényei

- Értéktéremtő szabadidős programok:
  - Nyárnyitó Buli a Polippal
  - Interkulturális napok
  - Társalgási Klubok (angol, német)

Kiemelt rendezvényeik a teljesség igénye nélkül 2021-ben, más civil szervezetek közreműködésével:

Nyárázó Kavalkád 2021.09.10.

Nyárázó kavalkádot rendeztek a Szekszárdi Ifjúsági Önkormányzat (SZIFÖN), más civil szervezetek támogatásával, magyar és külföldi önkéntesek bevonásával. Az esemény az elmaradt nyárnyitót váltotta ki, hiszen a pandémia miatt azt nem tudták megtartani a szokott időben. Teljesen lemondani azonban nem szerettek volna erről az összejevetelről. A céljuk az volt, hogy a fiataloknak biztonságos – hiszen ez most kiemelten fontos – szórakoztató és értékes programot kínáljanak.

A rendezvény a Piac téren, a PLACC Községi Térben került megrendezésre. Fellépett a MESZ Dance csoportja, Szekszárdi Mozgásművészeti Stúdió tánccsoportja, a MellonYosong tánccsoport és török önkéntesek pedig hazájuk táncaiból mutattak be ízelítőt, továbbá játékos foglalkozásokkal várták a kicsiket.

Mindig is szívügyüknek tekintették a helyi együttesek támogatását, közülük most is voltak, akik bemutatkozási lehetőséget kaptak. Így az I. Béla Gimnázium B18 zenekara, a Windmill, a The Deadline együttesek.

Civil információs börzét is tartottak helyi civil szervezetek részvételével.

Önkéntesek Napja – városi rendezvény - kitelepülés 2021.09.25.

A városi rendezvényen az egyesület a SZIFÖN a működését, a nemzetközi mobilitási lehetőségek, a pályázatok eddigi tapasztalatait mutatta be.

II.2.8. Rendezvények

A városi rendezvények megvalósítását is nagymértékben korlátozta a COVID okozta járványhelyzet. A hagyományos városi nagyrendezvények legnagyobb része elmaradt.

A minden év január 19-én esedékes **Mészöly Miklós Emléknep** 2021. június 11-én került megrendezésre a PAD Irodalmi, Művészeti és Kulturális Egyesülettel.

A hagyományos civil nagyrendezvények közül (Állampolgári Részvétel Hete, Önkéntesek Napja) a pandémia miatt Mentálhigiénés Műhely és a Szekszárdi Civil Kerekasztal csak az Önkéntesek Napját tudta megtartani.

Az **Önkéntesek Napja** 2021-ben szeptember 25-én, az Önkéntesség Világnapját (szept.21.) követő szombaton került megrendezésre. Reggel 9 órától folyamatosan települtek ki önkénteseikkel, munkatársaikkal a civil szervezetek a Babits Mihály Kulturális Központ elé. A rendezvényt az önkormányzat részéről Murvai Árpád, az Oktatás, Sport és Ifjúsági Bizottság Elnöke nyitotta meg. Az önkéntesség kultúráját hirdető 19 civil szervezet vállalta a

kitelepülést és a bemutatkozást ezen a napon. Az örömteli, őszinte érdeklődés mellett megvalósult rendezvényt a Mentálhigiénés Műhely felkérésére számos együttes, csapat és magánszemély színesítette fellépésével az önkéntesség jegyében, térítés nélkül (Szekszárdi Gitár Egyesület, MESZ Egyesület, Szekszárdi Mozgásművészeti Stúdió, Hikari Aikido Egyesület, Iberican Táncgyűlés, Tücsök Zenés Színpad, Szekszárdi Zumbások, Szekszárdi Magyaróka Klub, Magyar Postagalamb Sportegyesület M-09 Szekszárd, Origó Táncgyűlés, Bognár Cecil, Pecze István, Töttös Eszter). Visszatérő vendégművész volt Pécsről Szászi Kristóf, aki fellépésével gazdagította az egész napos programot.

A Szekszárdon már hagyományosan megrendezésre került **Hála Gála** keretében ismét **Szomjú-díjjal** - melyet 2002-ben alapított a Mentálhigiénés Műhely - jutalmazták az önkéntes tevékenységet. 2021-ben egyéni kategóriában Horváth Endréné, közösségi kategóriában a Szekszárdi Mozgásművészeti Stúdió (MMS) vehette át ezen a napon az elismerést.

2021-ben a Mentálhigiénés Műhely és a város lakóinak öröme a hagyományos „mentális” rendezvények tekintetében talán a legkedveltebb karácsonyváró **„Élő Szeretetet Embertársainknak!”** szabadtéri programsorozat ismét megvalósulhatott a Garay téren a Magyarországi Német Színházzal (DBU) közös szervezésben. Az őszi folyamán előzetesen felkért vidéki és helyi szereplők, önkéntes segítők az utolsó percig bizakodtak a vállalt szabadtéri fellépések lehetőségében, de az élet egyes esetekben ezt felülírta és a karanténba került személyek és osztályok sajnos nem léphettek fel. Szerencsére a nagy összefogásnak, szolidaritásnak köszönhetően minden egyes kieső programot tudtak más fellépőkkel pótolni. A példaértékű együttműködésnek köszönhetően december 7-17. közötti hétköznapiakon (hétfő - péntek) 16.30 órától 18.00 óráig a 470 fő szereplővel, és 17 önkéntes segítő közreműködésével színes, változatos adventi programok valósultak meg a Garay téren. A városi és városon kívülről érkező szereplők is (30 csoport, intézmény ill. magánszemély) önkéntes munkában vállalták a fellépéseket. A Szekszárdi Vagyonkezelő Kft.-nek, a Kultúra, civil Szervezetek és Városmarketing Bizottságnak és a támogatóknak köszönhetően minden szereplőt vendégül tudtak látni a járványügyi előírások szigorú betartása mellett és ajándékot is kaptak. A gyermekek nagy öröme a Mikulással minden nap tudtak találkozni. és a zsákjából édességhez jutni. Sajnos a Tolna Megyei Balassa János Kórház Pszichiátriai Osztályának ebben az évben nem volt lehetőségük beltéri karácsonyi programot szervezni, de egy pavilon biztosításával lehetővé tették számukra az adománygyűjtést. A karizmatikus összefogással megvalósult rendezvényük a szereplőkkel együtt 2760 embertársunknak nyújtott emlékeztetően szép adventi élményt.

A civil szervezetek (2021-ben 7 szervezet) az év folyamán a vírushelyzet ellenére is jelentős mértékben bekapcsolódtak a **Babits Mihály Kulturális Központ** által szervezett kulturális programokba. A rendezvényeken történő térítésmentes közreműködésüket mutatja be a **8. sz. melléklet**. Figyelemre méltó az együttműködő civil szervezetek, művészeti együttesek szolgálatainak forintosított értéke (523 500,- Ft), amellyel a Babits Mihály Kulturális Központ, illetve a Közművelődési Szolgáltató Nonprofit Kft. felkérésére hozzájárultak a közművelődési programok gazdagításához.

A **Szekszárdi Sportközpont Nonprofit Kft.** vezetése is - a lehetőségekhez alkalmazkodva – igyekezett bevonni a civil szervezeteket a nagy **sportrendezvények** szervezésébe és lebonyolításába:

1. 3D Íjász Világbajnokság

Időpont: 2021. augusztus 9-14.

Résztevő szervezetek: Szekszárdi Sportközpont NKft.

Magyar Íjász Szövetség

2. 52. Sió Kupa

Időpont: 2021. augusztus 31. - szeptember 2.

Résztevő szervezetek: Szekszárdi Sportközpont NKft.

Kosárlabda Sport Club Szekszárd

3. Mezei Futó Liga 2020/21. II. állomás

Időpont: 2021. január 8.

Résztevő szervezetek: Szekszárdi Sportközpont NKft.

Magyar Atlétikai Szövetség

4. U18 Atlétikai Magyar Bajnokság

Időpont: 2021. augusztus 7-8.

Résztevő szervezetek: Szekszárdi Sportközpont Nkft.

Magyar Atlétikai Szövetség

5. U14 és U16 Regionális Atlétikai Bajnokság, DNY terület 3. forduló

Időpont: 2021. augusztus 26-27.

Résztevő szervezetek: Szekszárdi Sportközpont Nkft.

Magyar Atlétikai Szövetség

6. Esőmanók Integrált Családi Sportnap

Időpont: 2021. július 31.

Résztevő szervezetek: Szekszárdi Sportközpont Nkft.

Esőmanók Tolna Megyei Autistákért Egyesület

7. 47. Gemenc Nagydíj

Időpont: 2021. október 1-2.

Résztevő szervezetek: Szekszárdi Sportközpont Nkft.

Szekszárdi Kerékpáros Sport Egyesület

8. DO60 Diáksportfesztivál

Időpont: 2021. október 5.

Résztevő szervezetek: Szekszárdi Sportközpont Nkft.

Magyar Diáksport Szövetség

SZMJV önkormányzata méltán büszke arra, hogy a város nagyrendezvényeinek és további számos kulturális rendezvényének színvonalát évről évre nemzetközi rangra emelik **Szekszárd Megyei Jogú Város Kiemelkedő Művészeti Együtteseinek** fellépései és társrendezvényei. A 2021-es év azonban mind a rendezvények elmaradása, mind az együttesek életében, működésében beálló kényszerű változások miatt is rendhagyó volt.

SZMJV Kiemelkedő Művészeti Együttesei 2021-ben a következők voltak:

- Bartina Néptáncegyüttes
- Gagliarda Kamarakórus
- "Ifjú Szív" Magyarországi Német Nemzetiségi Néptáncegyüttes
- Ifjúsági Fúvószenekar Szekszárd
- Liszt Ferenc Pedagógus Kórus
- „Mondschein” Szekszárdi Német Nemzetiségi Kórus
- „PAD” Irodalmi, Kulturális és Művészeti Egyesület
- Szekszárd Big Band
- Szekszárdi Gárdonyi Zoltán Református Együttes
- Szekszárdi Gitárkvartett
- Szekszárdi Kamarazenekar
- Szekszárdi Madrigálkórus
- Szekszárdi Mozgásművészeti Stúdió
- Szekszárdi Német Nemzetiségi Tűzoltó Fúvószenekar (Alisca Brass Band)
- Szekszárd Jazz Quartet
- Szekszárd Junior Stars Big Band
- Tücsök Zenés Színpad

Szekszárd Kiemelkedő Művészeti Együttesei a 2021-es év rendkívüli körülményei között is jelentősen gazdagították a város kulturális életét. Tevékenységüket nagyban befolyásolták a koronavírus járvány miatt bevezetett rendkívüli intézkedések.

A 2021-es év tapasztalatai, néhány jógyakorlat a teljesség igénye nélkül:

Az együttesek a kezdeti rémület után lassan két éve azon dolgoznak, hogy azokban az időszakokban, mikor próbáik szünetelnek, hogyan tudnák megoldani az összetartást és a megkezdett munka folytatását.

Így vált gyakorlattá pl. **Gagliarda Kamarakórus**nál, hogy néhány kórustag digitális gyakorlóanyagokat készít szílamonként a darabokról. Egyénileg tudnak otthon is gyakorolni, hiszen a kórustagok által készített gyakorló anyag az interneten keresztül mindenkihez eljut. Bár a kórusmuzsika olyan, mint a sportban a csapatjáték, csak akkor hatékony igazán, ha azt egymásra figyelve, egymást segítve gyakorolják a játékosok, énekesek, most ezt is megpróbálták. Az összetartást, egymáshoz való ragaszkodást bizonyította, hogy az első alkalommal, amikor a korlátozásokat feloldották, „ÚJRA –EGYÜTT”, az összetartást erősítő alkalmat szerveztek, ahol szinte teljes létszámmal vettek részt. Szeptembertől novemberig jelenéti próbák voltak. A próbák anyagát - ami valójában egy részletes forgatókönyv - minden alkalommal megküldték a hiányzó tagoknak, hogy ők se maradjanak le. Sajnos, végül az adventi időszakra tervezett koncertsorozatok, műsorok ismét elhalasztásra kerültek a járványügyi helyzet alakulása miatt.

A **Tücsök Zenésszínpad** szintén keresett áthidaló megoldásokat, amelyekkel életképesek maradhattak a nehézségek ellenére is. Az online próbákon a zenével való próbálás ugyan elég nehéz, hiszen időnként óriási csúszások vannak a vonalban. Szintén lelassítja a próbát, hogy csak egymás után tudnak beszélni, énekelni, míg személyesen mindezt együtt, egyszerre tudják csinálni. Jelenleg rendes próbák zajlanak a próbateremben, de maszkban, hiszen kimutatottan a vírus az énekléssel nagyon terjed. Várják, hogy a melegebb hónapok hozzák újra a szabadtéri programokat magukkal.

A **Mondschein kórus** találkozásai is az online térbe kerültek, ahol a Google meet alkalmazást használták.

Junior Stars és a **Jazz Quartet** szintén az online térben való megjelenés mellett döntött, ami új kihívások elé állította őket. Felvételek készítése egyénileg - ez nem hangzik elsőre vészesnek, belegondolva azonban, hogy miként tudják a zenekari tagok megtanulni a zeneszámokat, ezt követően pedig felvenni, tulajdonképp szakmai és technikai háttér nélkül, igen bonyolulttá teszi a dolgot. Ezt követően szükség volt a hangi és képi anyag szerkesztésére. Az év folyamán a zenekarok tagjai megtettek minden tőlük telhetőt, hogy ezek a videók létrejöhessen bár a változó vírushelyzet, egy-egy karanténba kerülés, a személyes próba lehetőségének a hiánya megnehezítette munkájukat.

A **Szekszárdi Ifjúsági Fúvószenekar** tagjainak legnagyobb része a Szekszárdi Liszt Ferenc Zeneiskola tanulója és próbáik is a zeneiskolában vannak, ezért működésüket teljes mértékben a Szekszárdi Tankerületi Központ előírásai szabják meg. A tavalyi évben volt olyan időszak - online tanítás idején - amikor teljesen le kellett állniuk a próbákkal. Máskor teljes létszámmal is működhettek, de kizárólag szabadtéren. Ekkor minden hét csütörtökén térzenét adtak a Liszt téren.

A **SZEKSZÁRD BIG BAND** a pandémia miatt elmaradt szokásos februári hangversenye helyett, a TTTelevízió teljes egészében leadta a 2020-as évi hangversenyt felvételtől.

A **Szekszárdi Német Nemzetiségi Tűzoltó Fúvószenekar Egyesület - ALISCA BRASS BAND** - eredeti próbahelye, a Tűzoltóság 2020. márciusa óta védett objektumnak számít, így továbbra is a Babits Kulturális Központtól kapnak próbatermet. Az újabb korlátozások miatt folytatódott a tétlenség a téli-tavaszi időszakban, egészen a május végi nyitásig. Így a legfontosabb fellépésük, az évi nagy koncert is elmaradt, a fél év gyakorlás nagyon hiányzott egy színvonalas koncert megtartásához. A második félév szerencsére mozgalmasabb volt, és bár az őszi időszakot is szétzilálták a vírus hullámai, több lehetőség is jutott a közönséggel találkozni, együtt zenélni. Még mindig probléma, hogy az együtt végzett munka, a programok, utazás, zenei tábor hiánya nem tesz jót a közösségnek, a hosszú kihagyások alatt kopik a megszerzett tudás, és a zenekar iránti elkötelezettség is halványul. Változott a zenekar összetétele is, kilépés és új tag felvétele is történt.

Több kórusnál a tagság nagy része az idősebb korosztályból kerül ki, ők nem tudták áttenni a próbákat online formába a technikai nehézségek miatt. A vírus miatt tavasszal egyáltalán nem, illetve októbertől ismét egyre kevesebben jelentek meg a próbákon és a szerepléseken. Nekik még nehezebb lesz újraépíteni a közösséget, de bíznak benne, hogy sikerülni fog.

Nemcsak a zenekarok, kórusok, de a táncosok is megpróbálták az online térben kapcsolatot tartani, ami ebben a műfajban sem egyszerű.

A **Bartina Néptáncgyűttes** néptáncoktatói a gyakorló feladatok, néptáncos videók és egyéb népművészettel kapcsolatos tartalmak megosztása mellett tartott néhány online meetinget, de a virtuális kapcsolattartás a több hónapos szünetet követően már nem volt elegendő. Nehéz volt a koreográfiákat külön-külön próbálni, tanulni. 2021-ben az iskolai tornatermeket sem használhatták, mert a köznevelési intézményekbe külső szervezetek nem mehettek be, ezért a próbákat csak május 15. után tudták elkezdeni, amikor a jogszabály lehetővé tette, hogy kinyissanak a művelődési házak. A nyár hozott némi enyhülést, hiszen a nyári táborokat többségében megrendezhették. Ősszel a szülők egy része ismét óvatosabb lett, sok volt a hiányzó gyerek, többen hosszú ideig voltak betegek, vagy karanténba kerültek, szinte alig volt olyan alkalom, ahol a csoportok teljes létszámban jelen lettek volna. Ez meglehetősen megnehezítette a felkészülést. Sajnos év közben többen is abbahagyták a táncot, amiben bizonyosan szerepet játszott a több hónapos kényszerszünet is. A járvány alatti szünetben jó néhányan választottak maguknak olyan szabadidős elfoglaltságot - általában valamilyen sportot -- amit a korlátozások idején is lehetett végezni.

A **Szekszárdi Mozgásművészeti Stúdió**nál sem aratott sikert az online átállás. A tanulással a laptop előtt töltött délelőttök után nagyon kevés gyermeket lehetett újra a gép elé csalogatni. Az otthon magányosan, társak, barátok nélkül végzett edzés még felnőtteknek is nehezen megy nemhogy az óvodás, általános iskolás korosztálynak. Az otthonok nem alkalmasak a komoly edzőmunkára, „online” csak néhány hétig lehet dolgozni, melynek sport értéke szinte semmi. Kellenek az igazi kapcsolatok, a közösen megélt nehézségek, az „együtt sírások és nevetések”. Elfogadták tehát, hogy hétről hétre kevesebb tanuló tornázik velük és várták nagyon a karantén szabályok enyhítését. Május közepétől újra indultak az edzéseik, de a szülők megnyugtatóására kinn a szabadban, a Sportcsarnok előtt, illetve az atlétika pályán dolgoztak. A másfél hónap kihagyás viszont meglátszott az erőnlétükön és a létszámuk is tovább csökkent. Emiatt elsődleges feladattá vált számukra, hogy olyan edzésélmények ériék a gyerekeket, hogy újra megszeressék a sportot, hírért vigyék az osztálytársaiknak, barátaiknak, hogy jó edzésre járni, mert „Mozogni Jó”!

A **PAD Egyesület**nél is középpontba került az online kapcsolattartás, megjelenés. Internetes felületekre kényszerültek, megfosztattak a személyes találkozásokról, részvételektől, ami az irodalmárok számára elengedhetetlen. Netre szorulva zajlott például egy éven keresztül (2020. március - 2021. március) Dicső Zsolt heti versfelolvasása, a „Boldogkedd”, amit több mint huszonnyolcezer néztek meg az egy év alatt. Írásaik is netes felületeken voltak olvashatók.

Nagyon megnehezítette az együttesek életét és működését a bevételek kiesése is. SzMJV Kiemelkedő Művészeti Együttesei szinte a túlélésért küzdöttek a 2020-as után a 2021-es év folyamán is. Különböző módokon, lehetőségekkel élve próbáltak fennmaradni, próbálni, közönségüket elérni, ezzel is gazdagítva a város amúgy a szokásosnál sokkal szegényebb kulturális életét és megkönnyítve, színesítve a járványhelyzetben elszigetelődött emberek mindennapjait.

II.3. Együttműködés civil szervezetek és a versenyszféra közt

A civil szervezetek és a versenyszféra közötti kapcsolatok erősítése érdekében az önkormányzat a két szektor közvetlen kapcsolatfelvételét, közös pályázatok beadását szorgalmazta 2021-ben is mindkét irányban.

A két szféra közötti kapcsolatok erősítésében jelentős szerepet tölt be a Szekszárdi Helyi Közösség Akciócsoport (HACS), melynek alapító tagjai között megtalálható Szekszárd MJV Önkormányzata és a Polgármesteri Hivatal mellett öt vállalkozás és öt civil szervezet is.

A Tolna Megyei Civil Közösségi Szolgáltató Központ és a Szekszárdi Civil Kerekasztal is jelentős feladatának tekintette, hogy hatékony együttműködésekkel sikerüljön kialakítani a civil és a gazdasági szféra helyi szereplőivel.

III. Feltételrendszer

III. 1. Támogatási formák

III.2.1. Pénzügyi támogatás

A pénzügyi támogatás szabályait a közpénzek felhasználásának átláthatóságáról, valamint az államháztartáson kívüli források átadásáról és átvételéről szóló önkormányzati rendeletben szabályozta a közgyűlés.

Az önkormányzat költségvetési rendeletében határozta meg a bizottsági keretek nagyságát. 2021-ben az Oktatás, Sport és Ifjúsági Bizottság 31.000 eFt (25 .000 eFt + 6.000 eFt), a Kultúra, Civil Szervezetek, Városmarketing Bizottság pedig 19.000 eFt felett rendelkezhetett.

A bizottsági keretek pályázatok közötti felosztásáról és az esetenkénti támogatásokról a bizottságok döntöttek.

A 2021-ben a civil szervezeteknek nyújtott közvetlen pénzügyi támogatásokat a 3. és a 4. sz. mellékletek foglalják össze.

A kimutatás szerint (4. sz. melléklet) 118 civil szervezet részesült összesen 74 346 000 Ft közvetlen pénzbeli támogatásban (támogatói okiratok alapján átutalt összegek).

A bizottsági keretekből a legnagyobb mértékű támogatást az Oktatás, Sport és Ifjúsági Bizottság juttatta a szervezeteknek 24 820 eFt. (Az OKSI Bizottsági keretéből ezen felül 3 sportszakosztálynak és a Szekszárdi UFC Női Labdarugó szakosztálynak is nyújtott működési támogatást 5.700 eFt értékben)

A 3. sz. melléklet kördiagramja bemutatja, hogy a közvetlen pénzügyi támogatások teljes összege miként oszlik meg a különböző kategóriájú civil szervezetek között.

2021-ben tizenhetedik alkalommal került sor a civil szervezetek számára pályázati keret **(Civil Keret)** kiírására, 7.000 eFt-os kerettel.

A keretből a Kultúra, Civil szervezetek, Városmarketing Bizottság, valamint a Közgyűlés 24 egyesületet és 11 alapítványt támogatott. A megítélt támogatási összegek 25.000-500.000,- Ft között mozogtak.

A közvetlen pénzügyi támogatások az előző évekhez hasonlóan elsősorban a civil szervezetek működését segítették.

A civil szervezetek 2021. évi pénzbeli támogatását összefoglaló a 3. és a 4. sz. mellékletek hitelesen tükrözik, hogy Szekszárdon a rendkívüli helyzet ellenére igen jelentős összegekhez jutott a civil szektor a bizottsági keretektől, önkormányzati pályázatokból, a költségvetésből.

A 2. sz. melléklet táblázatában Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata által a civil szervezeteknek nyújtott pénzbeli támogatás alakulása látható, melynek összértéke 2021-ben 74 346 000,-Ft volt.

A 2021-es évben pénzbeli juttatások mellett jelentős volt a közvetett támogatás is, melynek összege 168 830 043,- Ft volt (5. sz. melléklet).

Az előző évben ez a támogatási összeg 141 085 905,- Ft volt.

Mindent összevetve megállapítható, hogy önkormányzatunk az elmúlt évben **243 176 043,- Ft** támogatást nyújtott a civil szervezeteknek (2. sz. melléklet)(2020-ban ez 201 497 905,- Ft volt).

A mellékletek adataiból és kimutatásaiból egyértelműen megállapítható, hogy Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021-ben is elkötelezett volt, és törekedett a civil szervezetek számára a járványhelyzet miatti nehézségek ellenére is a lehető legmértányosabb mértékű támogatást biztosítani.

III.2.2. A civil szektor szakmai támogatása

A civil szektor szakmai támogatását 2021-ben is a **Tolna Megyei Civil Közösségi Szolgáltató Központon** (6. sz. melléklet), a hivatal közművelődési és civil kapcsolatok referensén valamint az ifjúsági és sport referensén keresztül biztosította az önkormányzat.

III.2.3. Az infrastrukturális támogatás

Önkormányzatunk a civil szervezetek működéséhez, együttműködéséhez szükséges infrastrukturális feltételek biztosításában is közreműködött, főként közművelődési intézményein (Babits Mihály Kulturális Központ, Wosinsky Mór Megyei Múzeum) és a Szekszárdi Sportközpont Nonprofit Kft-n keresztül.

Az inkubátor funkciót a térbeli adottságai függvényében a Tolna Megyei Civil Közösségi Szolgáltató Központ is segítette.

A Szekszárdi Civil Kerekasztal - a Mentálhigiénés Műhely mentorságával – 2021-ben is biztosította a MÁV Állomás Civil Közösségi Terének működtetését. A civil tér korábbi évekhez hasonlóan egész évben – természetesen a járványügyi helyzetből adódott korlátozások betartásával - díjmentesen rendelkezésre állt azon civil szervezetek számára, akik elfogadták a terem- és kulcshasználat feltételeit. 2021-ben a Bárka Művészeti Egyesület komoly problémákkal küzdött a működési terük elvesztése miatt. Szerencsére számukra is tudták biztosítani a MÁV Civil Térben való működést.

2021-ben rendszeres teremhasználati joggal rendelkeztek és tartottak foglalkozásokat az előző évekhez hasonlóan az Anonim Alkoholisták (AA), az Al-Anon és a Narkotix- Anonimus (NA) önszervező csoportok, a Gyöngysor Alapítvány, a Művészet terápiás csoport, a „Segíts Rajtam!” Hátrányos Helyzetűekért Alapítvány, a Bárka Művészeti Szalon és az Alisca Motoros Egyesület.

A civil közösségi teret igénybevevők száma az összes foglalkozást tekintve hetente 55-60 fő volt, az évre kivetítve 2400 fő a Covid ellenére is.

A Babits Mihály Kulturális Központban, a Szekszárdi Sportközpont Nonprofit Kft-ben és a közgyűjteményi, köznevelési intézményeinkben 2021-ben is működési tereket kaptak ingyen, illetve csökkentett térítési díj ellenében a civil szervezetek a járványhelyzeti korlátozások függvényében (5. sz. melléklet).

Az intézményeknél vezetett nyilvántartásoknak köszönhetően hitelesen követhető és áttekinthető hogy a természetbeni kedvezményes juttatások (5. sz. melléklet) forintosított értéke 2021-ben 168 830 043,-Ft volt (2020-ban ez 141 085 905,- Ft volt).

III.2.4. Nyilvánosság, tájékoztatás

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021-ben is lehetőséget biztosított a civil szervezetek számára, hogy a rendelkezésére álló kommunikációs csatornákon keresztül közvéleményük a városi közösségeket érintő információikat.

Szekszárd önszerveződő közösségei közérdekű információinak megjelenésére a Szekszárdi Vasárnap majd a Szekszárdi Napló című helyi lap 2021-ben is kiemelt figyelmet fordított.

Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata a civil szférát érintő döntéseit 2021-ben folyamatosan nyilvánosságra hozta a város honlapján is. Az önkormányzathoz érkezett, a civil szektort érintő pályázati és egyéb felhívásokat, tájékoztató dokumentumokat a Szekszárdi Civil Kerekasztalon és a Tolna Megyei Civil Községi Szolgáltató Központon keresztül - és/vagy közvetlenül az érintetteknek - továbbítottuk a szekszárdi civil szervezeteknek.

III. 2. Személyi feltételek

A Humán Osztály munkatársai jelentős szerepet töltek be az önkormányzat és a civil szervezetek közötti hivatalos ügyintézésben, a napi szintű kapcsolattartásban, a civil szektorral kapcsolatos információk szolgáltatásában.

IV. Összegzés

A 2021-es évet tekintve Szekszárd Megyei Jogú Város önkormányzata és a civil szervezetek is egy nehéz évet tudhatnak maguk mögött.

Önkormányzatunk a nehézségek ellenére is törekedett a szekszárdi civil társadalmat erősíteni, partnerként tekinteni a közjó szolgálatában azáltal, hogy hozzájárult a civil szervezetek működési feltételeinek javításához, a közérdekű, illetve közhasznú tevékenységük támogatásához, a társadalmilag hasznos, a város fejlődését segítő és közösségteremtő tevékenységük elismeréséhez.

Tartalomjegyzék

I.	Bevezetés	2
II.	Együttműködések 2021-ben	2
II.1.	Civil szervezetek részvételével működő önkormányzati fórumok	2
II.1.1.	A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF)	2
II.1.2.	Szekszárdi Ifjúsági Érdekegyeztető Fórum (SZIÉF)	4
II.1.3.	Szekszárdi Klímakör	5
II.2.	Együttműködés civil szervezetek és az önkormányzat között	7
II.2.1.	Szekszárdi Civil Kerekasztal	8
II.2.2.	Tolna Megyei Civil Községi Szolgáltató Központ	8
II.2.3.	Önkormányzati pályázatokban való együttműködés, Helyi Akció Csoport	9
II.2.4.	Környezetvédelem	11
II.2.5.	Civil bűnmegelőzés	12
	- SZŐLŐ-SZEM Mozgalom Civil Bűnmegelőzési Egyesület	
	- Mentál Higiénés Műhely	
	- Szekszárdi Polgárőr Egyesület	
II.2.6.	Testvérvárosi kapcsolatok	15
II.2.7.	Szociális terület, gyermek és ifjúságvédelem	16
II.2.8.	Rendezvények	22
	- Mészöly Miklós Emléknep	
	- Önkéntesek Napja	
	- Élő Szeretet Embertársainknak	
	- Babits Mihály Kulturális Központ rendezvényei	
	- A Szekszárdi Sportközpont Nonprofit Kft. rendezvényei	
	- Szekszárd Megyei Jogú Város Kiemelkedő Művészeti Együttesei	
II.3.	Együttműködés civil szervezetek és a versenyszféra	28
III.	Feltételrendszer	28
III. 1.	Támogatási formák	28
III.2.1.	A pénzügyi támogatás	28
III.2.2.	A civil szektor szakmai támogatása	29
III.2.3.	Az infrastrukturális támogatás	29
III.2.4.	Nyilvánosság, tájékoztatás	30
III. 3.	Személyi feltételek	30
IV.	Összegzés	30
V.	Tartalomjegyzék	31